Пазакласнае мерапрыемства «Прыехала Каляда ў вазочку»

Н. М. Садзілава,
настаўнік музыкі вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі
СШ № 9 г. Жлобіна

Мэта: садзейнічаць знаёмству вучняў з асаблівасцямі абраду **«Каляды».**

Задачы:

- садзейнічаць выхаванню ў вучняў патрыятызму, нацыянальнай самасвядомасці сродкамі беларускага музычнага фальклору і народных танцаў;
- спрыяць развіццю ў школьнікаў творчых здольнасцей, эстэтычнаму выхаванню.

Абсталяванне: калядная зорка, маскі казы, мядзведзя, бусла, ваўка; беларускія народныя касцюмы; музычныя інструменты (баян, бубен, трашчоткі, дудкі).

Музычны матэрыял: беларускія народныя песні “Добры вечар, госці”, “Учора звячора”, “Го-го-го, каза”, “Прыехала Каляда ў вазочку”; беларускія народныя танцы “На рэчаньку”, “Базар”, “Бабачка”.

Ход мерапрыемства

I. Арганізацыйны этап

II. Асноўны этап

Заходзяць калядоўшчыкі, спяваюць.

1. Добры вечар, госці, просім вас мілосці.

   Добры вячор, шчодры вячор!

2. Ой, ды нашы хлопцы пайшлі шчадраваці.

3. Ой, ды шчадравалі, у вокны заглядалі.

4. На новае лета, радзі божа жыта.

Гаспадыня. Калядоўшчыкі ідуць! Заходзьце, заходзьце, даражэнькія! Я вас даўно чакаю, у вокны паглядаю!

1 вучань. Добры вечар, шчодры вечар!

2 вучань. Ходзім грамадой, усіх віншуем з Калядой!

3 вучань. З Калядою вас вітаем, шчасця, радасці жадаем!

Гучыць песня.

Учора звячора засвяціла зора.

Зора засвяціла – свет узвесяліла.

Свет узвесяліўся, Хрыстос нарадзіўся.

Хрыстова раджэнне – людзям на збаўленне.

Людзі, прыбягайце – Хрыста прывітайце.

Здаровы бывайце, нам Каляду дайце.

Здаровы святкуйце, дайце не шкадуйце.

Хлопец. Шчасця, радасці таму, хто жыве ў гэтым даму!

Дзяўчына 1. Гаспадынька, каб у тваём статку было ўсё ў дастатку!

Дзяўчына 2. Каб у вашай хаце не змаўкаў смех дзіцяці!

Дзяўчына 3. Ой ты, гаспадынька, запалі свечку ды ідзі ў клетку.
Набяры грэчкі, а паверх яечкі!

Хлопец. Ты, гаспадыня, не ляніся, каля бочкі павярніся,
Нясі квас вядром, а пірагі мяшком!

Дзяўчына 1. Шчодрык-бодрык, дай варэнік,
Гаршочак кашкі, наверх каўбаскі!

Дзяўчына 2. Шчадрую-шчадрую, дзесьці сала чую,
Дайце каўбасу – бацьку панясу.
Бацька будзе есці ды барадою трэсці,
Вусамі ківаць ды Бога ўспамінаць!

Хлопец. Мы да вас ішлі ды казу знайшлі. Ну, каза, пакажыся, усім людзям пакланіся.

Калядоўшчыкі спяваюць.

Го-го-го, каза, го-го, шэрая!

Дзе каза нагой, там жыта капой.

Дзе каза хвастом, там жыта кустом.

А дзе каза рогам, там жыта стогам.

Дзе каза бывае, там шчасце вітае.

Каза танцуе, а потым падае.

Хлопец. Што ж гэта стала? Мая каза ўпала, ссохла, прапала! Бачна, даўно не ела, што так аслабела… Дайце казе сала, каб яна ўстала. Ну-ка, козанька! Стань, расхадзіся, усім пакланіся!

Гаспадыня. Вось, дадзім казе сала, каб яна ўстала! А для механошы – жменю грошай. І кожнаму каляднічку па піражочку. Дзякуй вам за вашы Каляды *(гаспадыня дае калядоўшчыкам пачастункі)*.

Каза. Дзякуй за пачастункі. Я – Каза калядная, прыгожая ды ладная! Я і гора, і бяду вакол рога абвяду! Святкуем Калядкі – лавіце зярняткі! Каб ваша гаспадарка была ў парадку. Каб жыта ўрадзіла ўсім на дзіва!

Дзяўчынка. Кланяюся нізка ўсім, і Мішка таксама кланяецца (*ківае галавой*). Ну-ка, Міша, павесялі народ, пакажы нам, як бабы хлеб месяць! *(Мядзведзь паказвае*).

Пакажы, як маладыя хлопцы косяць *(Мядзведзь паказвае*). Пакажы, Міша, як мужык дровы рубіць *(мядзведзь паказвае*). Дзякуй, мішка, малайчына, павесяліў народ.

Гаспадыня. Ой, які вумны мядзведзік, трэба і яго пачаставаць (*дае пачастунак*).

Важак. Падзякуй Міша гаспадыні (*Мядзведзь нізка кланяецца*).

Бусел кланяецца гледачам. Раптам выскоквае Воўк. Усе палохаюцца.

Воўк. А я ваўчок – шэры бачок! О, якая смачная вячэра ў мяне сёння будзе!

Бусел. Пачакай трошкі, Воўча. Лепей адкажы нам, а чаго ў цябе лапы крывыя?

Воўк. Лапы крывыя – жар заграбаць.

Бусел. А чаго ў цябе, воўча, хвост бухматы?

Воўк. Хвост бухматы – печ вымятаць.

Бусел. А чаго ў цябе, воўча, зубы вострыя?

Воўк. Зубы вострыя – цябе з’есці!

Бусел (*уцякае ад воўка і крычыць*). Ой, ратуйце, ратуйце мяне!

Дзяўчынка. Ах, ты воўк! Бусліка нашага замарыў! Хопіць жартаваць! Станавіцеся ўсе, будзем танцаваць! Ну-ка рэзні, гарманіст, залатыя пальчыкі, каб пусціліся ў скок нашы калядоўшчыкі!

Выконваюцца танцы “На рэчаньку”, “Базар”, “Бабачка”.

Хлопец. Дзякуй, гаспадарочкі, што нас пачаставалі!

Дзяўчына. Каб за еты піражок урадзіла жыта стажок!

Дзяўчына. Каб заўсёды была хата прыбрана, міскі-ложкі памыты, а вашы дзеткі сыты!

1. Прыехала Каляда ў вазочку, да на сівенькім канёчку.
   Каляда, Каляда, Калядзіца, ты добрая маладзіца.
2. Прыехала Каляда ў вечары, прывезла пірагоў, печыва.
   Каляда, Каляда, Калядзіца, ты добрая маладзіца.
3. Ой, чакалі Каляду дзяўчаты, прывязла яна ім дудак рэшата.
   Каляда, Каляда, Калядзіца, ты добрая маладзіца.